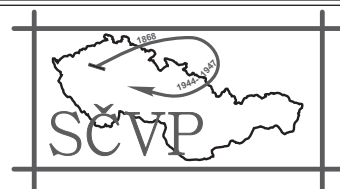

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

07/2013

Český Malín - 70 let

13. 7. 1943 - 13. 7. 2013

Projev místopředsedy Senátu PČR Přemysla Sobotky na pietní vzpomínce k 70. výročí vypálení obce Český Malín

Vážené dámy a pánové,

když jsem v květnu 2007 navštívil Ukrajinu a v Rovnu odhaloval pomník volyňským Čechům, kteří bojovali v letech 2. světové války proti německým nacistům na východní frontě v 1. čs. armádním sboru v SSSR, naplno jsem si uvědomil, co všechno tito lidé dokázali obětovat pro svou starou vlast a vědomí, že jsou Češi.

Loni jsme si v České republice často připomínali 70. výročí tragédie, která postihla naše obce Lidice a Ležáky. Zrůdnost nacistického zločinného systému ohromila tehdy celý demokratický a svobodomyšlný svět.

Je správné a potřebné, že si stále připomínáme Lidice a Ležáky, ale neměli bychom při tom zapomínat například ani na tragický osud našich krajanů v Českém Malíně. Jsem proto rád, že jsme se zde dnes sešli, abychom si tento zločin připomněli.

Němečtí nacisté zde 13. července 1943 povraždili a upálili celkem 374 Čechů, z toho 104 mužů, 161 žen, 65 chlapců a 40 děvčat do 14 let. Mezi upálenými byli 4 Češi z jiných obcí a také 26 Poláků. V sousedním Ukrajinském Malíně potom Němci zavraždili dalších 132 lidí.

Český Malín byl založen v roce 1871 českými přistěhovalci z Lounska a Rakovnícka. Obec se rozvíjela díky pracovitosti a šikovnosti našich lidí. Brzy měla daleko vyšší úroveň než okolní ukrajinské obce. To vše však bylo zcela normální u všech českých obcí na Volyni. Proto také naši krajané tolik vadili později sovětským komunistům a ne jeden z nich poznal jejich kriminály a lágry.

Svou lásku k vlasti si dokázali Češi z Volyně udržet i v dobách T. G. Masaryka, kdy mnoho z nich bojovalo v řadách československých legií. Naši zahraniční armádu si bez nich nedovedeme představit ani v letech 2. světové války. Bojovali u Tobruku a především na Dukle, kde pro ně zůstane především krvavým znamením datum 9. září 1944 a polská obec Machnówka.

Skláním se s úctou před nimi a chci věřit, že jejich památka, stejně jako památka mučedníků z Českého Malína, nezůstane zapomenuta...

Děkuji vám za pozornost

Projev předsedy Senátu PČR Milana Štěcha dne 20. 7. 2013 v Novém Malíně

Vážení spoluobčané, dámy a pánové,

Sešli jsme se na tomto místě, abychom si připomněli tragédii, která se před 70 lety stala stovky kilometrů odsud. Přesto se nás tehdy intenzivně týkala. A týká se nás i dnes. Vlastně by úplně stačilo říci čísla. V Českém Malíně bylo v červenci 1943 zaživa upáleno na čtyři stovky lidí, z toho 161 žen a 105 dětí. Ty počty jsou strašlivé a opravňují nás použít slovo masakr.

Z dnešního pohledu je nejsmutnější to, že jméno Český Malín není širší veřejnosti tak známé, jak by mělo být. Ukazuje se, že přejmenování Frankštátu na Nový Malín – na počest mrtvých krajanů ve vypáleném Českém Malíně na Volyni – mělo po válce svůj hluboký význam. Poválečné přejmenovávání některých obcí je dnes některými lidmi kritizováno jako zbytečně patetické gesto které nic neřeší.

Je pravda, že mrtvým život nikdo nevrátí. Ale stejně tak je pravda, že když jméno Malín nezmizelo z mapy, mělo to a pořád má svůj velký symbolický význam. Připomínám, že podobně se po lidické tragédii řada obcí na celém světě přejmenovala na Lidice. Prostě

aby to jméno nezaniklo. Aby se uctila památka těch, kteří nevině a za hrozných okolností zemřeli. A taky proto, aby se ukázalo, že nacisté neuspěli. Že jméno, které chtěli z mapy vymazat, žije dál někde jinde. Že se jim jejich zvrácený úmysl přece jen tak úplně nepodařil. Jméno Lidice díky tomu gestu, které dnes někteří zlehčují, žije dál. Totéž platí i pro Malín. Jen je škoda, a je to chyba nás všech, že toto jméno není zdaleka tak známé jako Lidice, ačkoliv v Českém Malíně zahynulo dokonce víc lidí. A nebyli to jen Češi, spolu s nimi bylo zavražděno 26 Poláků, na to také nezapomínejme.

Tragédie v Českém Malíně byla totiž svým způsobem součástí teroru, ke kterému ve stejné době na Volyni došlo a během kterého zahynulo v důsledku řádění Ukrajinské povstalecké armády přes 10 tisíc Poláků. Situace na Volyni byla tenkrát složitá – křížily se tam polské, ukrajinské a německé zájmy a za obětí jim padli vesměs úplně nevinní lidé. Smutným příkladem je právě Český Malín, který byl podle některých historiků vyvražděn v podstatě omylem – nacisté si ho údajně spletli s blízkým Ukrajinským Malínem. Ten ale vypálili také, takže těžko soudit, kde je pravda. Mezi jinými historiky se navíc do dnes vedou spory i o to, zda Český Malín nebyl obětí ukrajinské provokace, pomsty za spolupráci s Poláky a zda skutečně zavraždili Němci nebo někdo jiný. Tady je zase těžko soudit, kde končí odborná debata a začíná skrytý politický zájem. Na osudu lidí, kteří v Českém Malíně žili a jejichž památku si dnes připomínáme, to každopádně nic nemění. Ten zůstává stále stejně strašný, tragický.

Polský prezident Komorowski ostatně před týdnem správně poznamenal, že neexistuje nic, co by ospravedlnilo etnické čistky a masové zabíjení. Žádná politická myšlenka, a může být zvrácená nebo naopak na první pohled vznešená, nemůže očistit jména těch, kteří v jejím jménu spáchali takový zločin. Se slovy pana prezidenta Komorowského plně souhlasím. Když někdo nechá zavraždit přes sto dětí, tak si neumím představit, čím by chtěl svoje počinání hájit.

Naším úkolem pro budoucnost je jediný: nezapomenout. Protože když nezapomeneme, tak bychom snad už nikdy neměli dopustit návrat podobných hrůz, jaké se děly za Druhé světové války. Nejde jenom o úctu k mrtvým. Jde i o naše potomky. Především oni musí vědět, co se tenkrát dělo a jaké to mělo následky.

Když jsem si před dnešním vystoupením zjišťoval některá podrobnější fakta k událostem v Českém Malíně, nejvíce mnou otřásl líčení konkrétních pamětníků. Někteří měli to štěstí, že přežili, protože byli v době masakru zrovna na nákupu ve městě, nebo si je nacisté vybrali jako otrocky k dopravě potravin a dobytka do vojenských skladů. Pan Josef Řepík, kterému bylo v roce 1943 pouhých devět let a přežil spolu se svým tatínkem, vzpomíná: „Otec našel při úklidu kusy matčiných šatů a sestřinu upálenou nohu, ze které zbylo jen chodidlo v botě. V kuchyni jsme pak našli babičku. Bylo jí už 78 let a nemohla se pohybovat, tak ji propíchli bodákem a pod hlavu jí ještě dali zastřelenou kachnu.“ Taková syrová, zcela konkrétní vzpomínka má podle mého názoru pro paměť dnešních a budoucích žáků škol větší význam než přesná znalost dat.

Podobných příběhů se v Českém Malíně v roce 1943 odehrály čtyři stovky. Drtivou většinu z nich už pak ale neměl kdo vyprávět. O to více bychom měli v paměti uchovávat ty, které máme. Už proto, aby k nim v budoucnu nepřibýly další podobné. Už desítky let žije většina Evropy v relativním míru. Nemysleme si ale, že se tento stav už nemůže nikdy změnit.

Dokument Volyňští

Jsem někdy tak trochu snílek a nenechám se příliš snadno otrávit. Potom se mi stává, že dojdou svému cíli i když jsou na cestě velké překážky. Tak to bylo právě před dvěma roky! To jsem seděl na zahradě u pana Mančušky, mého známého z natáčení dokumentu o zajetí Čechoslováků v Angole. Bavili jsme se o tom, co máme v plánu na příští období a já se mu svěřil, že v souvislosti s tvorbou rodokmenu se začínám zajímat o volyňské Čechy, protože můj otec a celé jeho příbuzenstvo z Volyně pochází. Reakce pana Mančušky byla poměrně překvapivá: „To by byl vynikající materiál na dokument. Myslím, že nic takového ještě nevzniklo!“

Abych pravdu řekl, nečekal jsem to, ale dal jsem mu plně za pravdu. Hned na místě jsme začali rozebírat některé věci okolo případných aktivit. Nutno podotknout, že to už bylo v době, kdy jsem se zapojoval do činnosti SČVP. Měl jsem tedy možnost panu režisérovi dodat důležité kontakty i informace o celé složité volyňské problematice.

To byl začátek, na kterém si on sám udělal představu o tom, co vše by v dokumentu mělo být. Já sám jsem chtěl, aby nosným motivem bylo 70. výročí malínské tragedie. Ale celkovou osnovu měla tvořit osmdesátiletá historie působení Čechů na Volyni.

Od začátku pan Mančuška získával podporu ČT, ale nejprve tam nebyl zájem. Proto jsem ocenil jeho vyjádření, že to natočíme, i kdyby to mělo být za jeho peníze. Tomu také odpovídal průběh prvních natáčení. Jestli se nepletu, tak mu bylo umožněno zúčastnit se loňského zájezdu do Českého Malína a dokonce zdarma.

Tak vznikly první záběry dokumentu a první kontakty autora s našimi volyňáky. Další natáčení jsme už společně provedli na podzim. To jsme objeli na vlastní náklady část Západní Volyně a nadělali řadu zajímavých záběrů. To mluvím o roce 2012. Pokračování, už s podporou ČT a s její profesionální technikou, se konalo v letošním roce. To se točilo po vlastech českých a ještě jednou jsme vyjeli i na Ukrajinu. Tam se doočila i východní část Volyně a také příběhy o záchraně židovských obětí nacistických represí.

Výsledek naší práce prošel ve finále složitých procesem schvalování, ale nakonec jsme mohli v Novém Malíně 20. 7. 2013 po pietě vidět výsledek naší práce. Je naprosto jasné, že nic není dokonalé, že i zde byly nějaké výhrady. Ale! Předpokládaný efekt měl být hlavně v tom, že se o volyňských Čechích bude více vědět, že si naše okolí uvědomí, co si tato skupina jejich spoluobčanů musela prožít, a především to, že si zaslouží za své občanské postoje neskonale úctu! A to si myslím, že právě tento dokument přináší. *L. Sazeček*

Ze zájezdu do Rovna a Malína

Tak jsme se vydali 4. července večer z Brna do Rovna a Českého Malína. Cesta vedla Maďarskem a po dvou hodinách odbavování autobusu, jsme záhy v největším městě Zakarpatí Užhorodě! Zde máme přestávku na výměnu peněz a na částečné sžití se s ukrajinským prostředím které na někoho působí opravdu silně. Mnozí z nás na Ukrajině byli, ale jen malá část zná tyto končiny. Po hodině pokračujeme do Karpat. Projíždíme Mukáčevem a stále stoupáme sedly největšího ukrajinského pohorí. Vzádu vpravo je dokonce vidět vysoké vrcholky hor mezi kterými je jistě i Hoverla, 2061 m vysoká hora.

Po dosažení vrcholu stoupaní, v místě s příznačným názvem Nahirne, pokračujeme ještě chvíli, abychom si prohlédli středisko zimních sportů Play. Něco tak velkolepého se dá vidět jen zřídkka! Do místa prvního noclehu, v motelu Kataryna na lvovském okruhu, přijíždíme o páté večer.

Ráno s malým zpožděním díky jednomu spáči pokračujeme do Brodů. Tam si děláme přestávku s prohlídkou nádraží, v 60. letech předminulého století konečnou na trati z Čech. Zároveň zde probíhala státní hranice mezi Rakousko-Uherskem a Ruskem.

Život jde dál a naše cesta rovněž. Další zastávka je až ve Kvasilově kde jsme poobědvali před dalším náročným programem. Tím byla prohlídka města Kvasilov se strojírenskou továrnou Swarovski a slévárnou ležící naproti. Jsou zde ještě další stopy po podnikatelích z řad Čechů, jako je například cihelna.

Ve Zdolbunově jsme byli pozváni do první české školy, kterou si tam naši předci vystavěli za mezi sebou vybrané peníze v rekordním čase. Je dojemné, jak tam vedou hned ve vestibulu historickou dokumentaci z doby založení této školy, která nyní slouží jako gymnázium. Naš autobus náhodou zaparkoval na místě vedle rodného domu ženy armádního generála Bohumíra Lomského.

Velké překvapení na nás čekalo ve vesnici Huleč, nyní Hilcha. Tam nás přivítala paní starostka Lidije Michajlivna Balabat a zdolbunovský tajemník Jakiv Romanovič Melnik chlebem a solí. Poté následoval krátký kulturní program v místním sále. Trochu mám to narušilo program, ale to jsou chvíle kdy se prostě odmítnout nedá! Stejně upřímného přijetí se nám dostalo i v následné vesnici Hlinsk. Rovněž tam si na nás udělal pan starosta Petro Leontijovič Olchovec čas. Přijal nás na radnici a vedoucí autobusu dostal malý dárek v podobě knihy. Ještě jsme byli všichni pozváni na zitřejší obdobu našich Svatojánských oslav.

Hlavním programem třetího dne byla pieta v Českém Malíně. Z Rovna to je 90 km a proto jedeme hned po snídani. Máme alespoň dost času se na místě zorientovat, než přijede hlavní část delegace. Potom tam nastává už dost „těsno“. Okolí společného památníku je upraveno a připraveno na pietu. Naše oficiální delegace vedená

místopředsedou Senátu Přemyslem Sobotkou přijíždí včas a plynu le navazuje na církevní začátek piety. Pro nás, kteří jsme nic takového nezažili, to je opravdu velmi silné!

Potom se přesouváme na český hřbitov kde pokračuje, na rozdíl od společné ukrajinsko-české na hlavním památníku, již pouze česká vzpomínková akce. I zde to je za účasti místopředsedů obou komor českého Parlamentu a dalších hostů. Na samý závěr je ještě uspořádána v sousedním městečku Ostrožec společná hostina pro obě strany. My se potom vracíme do našeho hotelu Mir v Rovně.

Do Svidníku přijedeme druhý den po kompletním celním odbavení k večeru! Kupodivu všechna ubytování byla přijata skupinou jako dobrá, v Rovně dokonce jako luxusní. Ráno si po snídani zajedeme dvacet km na Dukelský průsmyk a potom už jen stále domů. Máme štěstí na počasí, Tatry byly úžasné. Ještě jedna zastávka s obědem na Liptovské Maře a jedeme do Čech. *red.*

Z Broumova

Vážený přítelé, rád bych vám popsal strastiplnou cestu na pietní slavnost výročí 70 let vypálení Českého Malína na Ukrajině. Jsem zeť paní Marie Ptáčkové rozené Hamáčkové narozené na Ukrajině v Terešově. Dostala se nám s mojí ženou Věrou příležitost se zúčastnit autobusového zájezdu na zmínované výročí.

Z vyprávění naší maminky jsem toužil tuto zemi poznat, pořád to nějak nešlo, o pravidelných zájezdech jsme nevěděli, až prostřednictvím pana Stejskala jsme se o tento zájezd zajímali. I když je už maminka 5 let po smrti, přesto jsme se ženou chtěli poznat krajinu, kde se narodila. Vyjeli jsme z Broumova ráno v 8 vlakem do Prahy, tam jsme čekali 2 hodiny na autobus ze Žatce a pak směr Olomouc, kde přistoupili zbývající cestující a dále směr přechod s Polskem v Českém Těšíně. Tam nás zastavila Polská pohraniční stráž, údajně jen pro kontrolu provozovatele autobusu a jeho řidičů, pro nás cestující to byl zlý sen, tato údajná kontrola trvala 2,5 hodiny a po zaplacení pokuty nás pustili dál. Cesta přes Polsko proběhla bez problémů a k ránu jsme byli na hranici s Ukrajinou. Celníci všem orazítkovali pasy a po půl hodině jsme uháněli po Ukrajinské zemi.

Už se rozednívalo, tak jsem pečlivě sledoval krajinu, většinou spousty neobdělávaných lánů. Cesta monotónně ubíhala a při občasném zdržimnutí jsme ve 12:30 dorazili do cílového města Rovno. Ubytovali jsme se na hotelu a z nepochopitelných důvodů nás broumováky rozmístili do 5. 6. a 8. patra, i když jsme chtěli být společně alespoň na jednom (špatná organizace) zbytek dne bylo volno, a v 17:00 jsme se sešli u večere.

Ráno v 8 hodin byla snídane a v 9 sjednaným autobusem jsme odjeli směr Český Malín a dál do rodné vesnice naší maminky Terešov. Tam po přejetí vísky jsme dojeli až k českému hřbitovu, no dá se říct jen ke zbytku, nebo spíše torza zarostlého hřbitova a po prodíráním se křovin jsme našli už jen dva zničené pomníky a to Vladimíra Ledviny, nar. 9. 12. 1892 pochovaného 26. 11. 1935 a Anešky Tolmanové její data se nedala přečíst. Zklamane v naději, že najdeme někoho z rodiny jsme odcházeli. Zpátečním průjezdem obce jsem si pečlivě prohlížel celou obec a krajinu, kde naše maminka vyrůstala a v 15ti letech ji musela nuceně opustit. Mohu říci, že kdybych se tam narodil, tak by se mi tam určitě líbilo, hlavně kvůli krásné úrodné zemi, to se nedá s naší červencí srovnat. Při zpáteční cestě přes Český Malín do Rovna nám pan Řepík ukazoval odkud fašisti napadli vesnici a lesík, kde je hřbitov na který jsme se vydali hned další den 13. 7. všichni s naším autobusem.

Po příjezdu do Českého Malína nás s objetím a srdečně přivítala místní paní starostka, po staroslovanskou chlebem a solí, který jsme též přivezli do Nového Malína u Šumperka. Poté jsme se odebrali do místního kostelíka, kde se konala panychida, krátká modlitba za mrtvé. Následovalo položení věnců u pomníku a po krátké modlitbě, kterou jsme si vyslechli jak ukrajinsky tak česky, se pořizovalo společné foto. Po rozloučení se s místními obyvateli jsme jeli do už zmínovaného lesíka, kde se nachází český hřbitov s pomníkem věčné paměti vyražedných českých rodin. Opět proběhla krátká modlitba jak ukrajinsky, tak česky, a po zazpívání české hymny jsme spěchali do autobusu, protože začalo silně pršet, takže i obloha se ze smutku rozbrečela. Po rozloučení se s paní starostkou jsme ujížděli zpět na hotel do Rovna.

Po večeri procházka městem, kde nás fascinovalo jak je vše veliké, prostorné a to nejen silnice, které jsou samá díra, i široké chodníky na kterých parkují auta a jsou též samý výmol, ale i v obchodech a na tržnici, na ohromný výběr zboží všeho druhu. Co nás ale dost trápilo byly večerní diskotéky přímo před hotelem, na kterých si nedělali nějaké starosti s nočním klidem, ten začal až k ránu ve 4 hodiny, k tomu ještě štěkot všude přítomných psů a nezdolatelne bzucení a kousání komárů.

Poslední den našeho pobytu jsme se po snídani vydali na delší cestu, do Počájeva, kde je ohromný chrám s kopulemi na kterých je tolik zlata, že ani sám průvodce nevěděl kolik možná i tun. Co je ale rarita, že ženy musejí mít na hlavě při vstupu šátek a sukni pod kolena. Při zpáteční cestě jsme se stavili u pramene se zázračnou vodou, ve které kdo se třikrát celý potopí toho nenapadne žádná nemoc. Moc se jich neodvážilo, protože voda má celoročně jen 4°C. Po občerstvení douškem zázračné vody jsme se vrátili zpět na hotel, abychom se pomalu sbalili a připravili k rannímu odjezdu zpět do ČR.

Ráno jsme odevzdali klíče od pokojů a vyjeli směr polská hranice, kam jsme dojeli kolem 17té hodiny, opět nás čekala celní kontrola jak u Ukrajinců, u kterých to proběhlo jen s kontrolou a razítkem pasů, tak u polských celníků, kteří se též pečlivě zajímali o naše pasy a v 5ti případech si nechali vyložit a otevřít ke kontrole zavazadla. Celá celní kontrola trvala necelé 2 hodiny a pak jsme už uháněli až do Českého Těšína, kde náš přezjed už nikoho nezajímá.

Před půlnocí jsme v Olomouci, kde vystoupilo několik cestujících, okolo ranní 5té hodiny jsme na vlakovém nádraží v Praze. Za hodinu nám jel vlak a před polednem jsme vystupovali po zážitku plném výletě v Broumově. Jsem rád, že jsme se ženou tuto cestu podstoupili a i když jsme se díky Bohu v pořádku vrátili, asi bych už takto nikdy nejel, protože v autobuse kde cestuje 60 lidí jsme byli jako sardinky, bez jakéhokoliv pohodlí, kde když si chtěla paní přede mnou položit opěradlo, tak mě mačkala kolena, takže takto už ne. Dušan Gajdoš

Zájezd do Rovna dne 10. 7. - 16. 7. 2013

Dne 10. 7. jsme odjžděli s CK Pancest v 11:30 ze Žatce. Celkový počet účastníků rodáků a potomků volyňských Čechů byl 60 lidí z Ústeckého kraje, Prahy, Brna a Olomoucka. Byli jsme ubytováni v hotelu Turist v Rovně. Po příjezdu bylo 12. 7. volno, aby rodáci a potomci Volyňáků mohli navštívit své známé a příbuzné.

Dne 13. 7. 2013 jsme byli na pietním aktu v Malíně za účasti starostky Malína, Panichydu v kostele, u ukrajinského památníku a na hřbitově v Českém Malíně sloužil pan farář Petr Novák ze Šumperka. Na hřbitově v Českém Malíně celý čas přšelo, přesto jsme tam všichni vydrželi. U obou památníků jsme položili věnce.

14. 7. jsme navštívili Svato-USpeckou Lavru v Počájově a pramen svatě Anny u Počajova. Byl to překrásný zážitek. Tento pramen má léčivé účinky. Někteří se snad v bazénu vykoukali, nebo si namočili nohy. Na těchto místech jsme měli průvodce, který mluvil rusky. Do češtiny překládala paní Ala Finkousová. Jsem rodák z Kvasilova u Rovna a na Ukrajinu jsem jezdil již s paní Pánkovou a po její smrti jezdím s její dcerou, paní Alou Finkousovou. Na pietní akt jsme jezdili vždy 13. července na výročí jeho vypálení.

Účastníci zájezdu byli velmi spokojeni a vyjádřili velké díky paní Ale Finkousově za perfektní organizaci zájezdu co se týká ubytování, stravování a příkladnou ochotu a pomoc všem účastníkům. Jako negativní bylo, že nás polští celníci zastavili a kontrolovali dva řidiče našeho autobusu a zdrželi nás asi 2,5 hodiny. Toto z nás nikdo nemohl pochopit proč? Jsme členy EU nebo ne?

Jindřich Fiala Klášterec nad Ohří

Změna termínu 1. setkání potomků v Litoměřicích

Jak jsme již informovali v minulém Zpravodaji, uskuteční se v Litoměřicích 1. setkání potomků Volyňských Čechů a jejich přátel. Akce se uskuteční v sobotu 7. září 2013 (původně byl oznámen termín 31. srpna). Prosíme naše členy, aby o této akci informovali své potomky a přátele. Přihlášky přijímá pan Miroslav Kučera, kontakt na něho je uveden v pozvánce, kterou zde zveřejňujeme. Těšíme se na Vás v Litoměřicích!

POZVÁNKA

Sdružení volyňských Čechů a jejich přátel region Litoměřice Vás srdečně zve na CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ VOLYŇSKÝCH POTOMKŮ A PŘÁTEL v sobotu 7. září 2013 od 10:00 v Litoměřicích, hotel Koliba na výstavišti Zahrada Čech.

Toto setkání se uskuteční pod záštitou Celostátního výboru SČVP a starosty MěÚ Litoměřice Mgr. Ladislava Chlupáče.

Dopolední slavnostní program od 10 hodin:

- 1) Prezentace účastníků
- 2) Zahájení
- 3) Přivítání účastníků starostou města Litoměřice
- 4) Vystoupení PaedDr. Moravce k naší krajské historii
- 5) Informace o postupu Občanského sdružení vlastníků pozemků k vyvlastnění nemovitostí sovětskou vládou v roce 1939
- 6) Diskuse
- 7) Závěr dopoledního programu
- 8) Oběd

Odpolední kulturní program:

- od 14 hod. Výletní vláček převezve účastníky do lodního přístavu
- od 15 hod. Plavba lodí Porta Bohemica po Labi k Bráně Čech. Po celou dobu plavby bude probíhat hudební produkce taneční skupiny Kadet
- v 18 hod. Návrat na Kolibu, kde bude podávána večeře
- od 19 hod. Taneční zábava se známou pražskou skupinou Scho-vanky
- od 23 hod. Revival Elvis Presley
- od 24 hod. Diskotéka 80 léta

Základní poplatek každého účastníka je ve výši 100 Kč (v je tom zahrnut oběd). Díky sponzorským darům bude možné tuto akci absolvovat za poměrně nízkých finančních výdajů a to 100-650 Kč dle rozsahu využitých služeb výše uvedených. Např. v ceně 650 Kč je zahrnuto: oběd; káva; večeře; ubytování na 1 noc; lodní lístek; bohatý program s tancem až do rána.

Přihlášky účastníků přijímá pan Miroslav Kučera, telefon 416732861 a mobil 777165898, e.mail: koliba@post.cz, www.kolibahotel.cz.

Toto setkání plní jeden z hlavních úkolů sdružení - zapojit do činnosti co nejvíce mladších potomků, jejich dětí a přátel tak, aby činnost sdružení pokračovala v duchu tradic Volyňských Čechů.

Po dobu trvání akce bude možné shlédnout velice zajímavou putovní výstavu „NÁVRATY“.

Prosíme všechny členy Sdružení, aby o setkání předali informaci svým rodinám a známým, abychom oživilí tradici setkávání našich předků, jejichž bohaté zkušenosti a vzpomínky nelze nikdy zapomenout. Věříme, že se zúčastníte v hojném počtu a těšíme se na setkání s Vámi v Litoměřicích.

Miroslav Kučera místopředseda regionu Litoměřice a organizátor akce; Josef Kozák předseda regionu Litoměřice

POZVÁNKY

Dne 18. 9. 2013 v 10:00 hod. se koná v Muzeu T. G. Masaryka (u Pražské brány) v Rakovníku valná hromada regionu Rakovník. Na program je volba výboru a kontrolní a revizní komise. Jménem výboru zve členy regionu na tuto akci. Šimánková a Kroutský

SČVP společně s okresním výborem ČSBS a ČSOL v Chomutově Vás srdečně zvu na krajské setkání dne 20. 9. 2013 ve středisku kulturních a knihovnických služeb ulice Palackého č. 85 v Chomutově. Zve krajanů a hosty i z jiných regionů. Začátek setkání od 10 hodin. Příspěvek na občerstvení v částce 150 Kč zaplatíte při vstupu do sálu. Jiřina Kačerová

Milí krajané a jejich přátelé.

Opět Vám připomínáme, že Moravskoslezský region pořádá setkání krajanů, které se koná 21. 9. 2013 v Kulturním domě v Suchdole nad Odrou. začátek je v 10:00, prezentace již od 9:00.

Nezapomeňte se obratem přihlásit, nejpozději do 16. září 2013 u hospodářky p. Zdeňky Novotné, Na Vyhlídce 346, Šenov u Nového Jičína. Nebo na mobilu 736 100 352 a nebo u svých důvěrníků.

Poplatek 200Kč /přípitek, oběd, káva, svačina/ se platí u prezentace. Počítejte s tombolou. Dodržte prosím termín přihlášení. Těšíme se opět na setkání. Za regionální výbor:

Dr. Samec Vladimír-předseda, Seitlová Marie-tajemnice

Dne 21. 9. 2013 v 11:00 hod. v Chrámku chmele v Žatci (blízko pošty) se koná 1. setkání rodáků z Jezírka, jejich potomků. Kdo budete moci prosíme přijďte. Těšíme se na setkání s Vámi. Jiřina Hejdová 438 01 Žatec, Otakara Ševčíka 2024, tel. 415 712 513; Ing. Jaroslav Vodička 439 72 Krásný dvůr 183, tel. 775 236 015; Josef Kroutský 269 01 Rakovník, Zd. Štěpánka 2039, tel 313 513 875

Výbor regionu Litoměřice srdečně zve své členy a přátele na tradiční Posvicenské setkání, spojené se vzpomínkou na Karpatsko-dukelskou operaci, které se uskuteční v sobotu dne 5. 10. 2013 od 10 hodin v restauraci Koliba v Litoměřicích na Výstavišti Zahrady Čech. Sobotní termín jsme zvolili proto, že naši členové budou mít lepší možnost dopravy svými blízkými v době svého volna. Těšíme se na Vás. Za region Litoměřice Daniela Zelenková, jednatelka

Do našich stránek chybí ještě některá čísla Věrných strážů A to rok 1946 - č. 2; rok 1947 - č. 40, 41, 42, 47, 48; rok 1950 - č. 23 Prosíme čtenáře o zapůjčení na zkopírování L. Sazeček

Kurz genealogie

Mezi členy našeho sdružení se nachází velký počet zájemců pátrajících po minulosti svého rodu, proto se Historicko-dokumentační komise rozhodla uspořádat kurz genealogie. Kurz bude obsahovat

základní informace o vědním oboru a hlavně o základních prame-
nech vhodných pro získání informací do vašich rodokmenů.

Dále se budeme zabývat problémy, které vás mohou při vašem bá-
dání potkat (například: jak bádát v ukrajinských archívech a jiné).
Poslední část přednášky bude věnována historii písma. Závěr bude
vyhrazen vašim otázkám.

Předpokládáný termín kurzu – listopad 2013. Konkrétní termín
bude s dostatečným předstihem oznámen ve Zpravodaji. Pokud
byste se chtěli přihlásit, kontaktujte mě prosím na níže uvedené ad-
rese. Jestliže se nesejde dostatečný počet zájemců (minimálně deset
osob), nebude kurz realizován. Pokud by vás zajímalo nějaké téma,
které souvisí s danou problematikou a není uvedeno výše, napište
mi to a já je do programu zařadím.

Roman Štér, předseda HDK; Nad Bertramkou 3, 150 00, Praha 5;
Tel: 731488915 (ve več. hodinách); Email: romanster@seznam.cz

Kde můžete navštívit putovní výstavu Návraty

Památník Ležáky: Termín: 1. 10.-31. 10. 2013

Otevírací doba: Pouze na tel. objednávky (min. 2 dny před pláno-
vanou návštěvou) t. 739335734. Kontakt: Miřetice č.p. 66, 539 55
Miřetice; t. 469344187; e-mail: lezaky@lezaky-memorial.cz

Regionální muzeum Tomáše E. Müllera Bohdalice:

Termín: 1. 11.-30. 11. 2013

Otevírací doba: Pouze po předchozí tel. domluvě. Kontakt: Bohda-
lice 118, 683 41; t. 721409081; e-mail: muzeum.tem@email.cz

Regionální muzeum K. A. Polánka Žatec:

Termín: 1. 12.-5. 3. 2014

Otevírací doba: úterý-pátek 9:00-17:00, sobota-neděle 13:00-17:00,
Polední přestávka 12:00-12:30, Ve státní svátky a 31. 12. zavřeno.
Kontakt: Husova 678, Žatec; t. 608200697;

www.muzeumzatec.cz; e-mail: rmz@muzeumzatec.cz

Zpracoval: Roman Štér, předseda HDK

Kronika regionu Litoměřice

Půjčila jsem si po delší době naši regionální Kroniku SČVP, kterou
jsme začali psát v roce 1990. Od roku 2009 ji píše naše členka Mgr.
Věra Vichová, která před důchodem pracovala jako profesorka na
Střední pedagogické škole v Litoměřicích s aprobací výuky ruského
jazyka a výtvarné výchovy s dějinami umění. Samozřejmě, že tako-
vé předpoklady jsou pro psaní kroniky ty nejlepší a tak po přečtení
těch záznamů jsem si dovolila sdělit své hezké dojmy písemně.

Už při rozevření knihy nás překvapí hustě popsané stránky textem
přerušovanými hezkými obrázky buď fotodokumentačními, neb
vlastními krásně nakreslenými obrázky se vztahem k obsahu textu.
Všechny jako živé. Stejně hezky a zajímavě působí pojednání strán-
nek grafickými dekorativními prostředky, jako velikostí a druhem
písma i jinými výtvarnými prvky. Vše ve svérázném uměleckém
stylu. Od malička jsem měla ráda hezké obrázky, a proto i tato kro-
nika mi připadá, jako výstava v galerii.

Co se týká textu, je stejně bohaté a výstižně doplňován krásnou
poezií našich básníků, výňatky z básní a citáty moudrých. Napří-
klad básníka Josefa Hory „Zpěv rodné zemi,“ Jana Pospíšila - na-
šeho milovaného volyňského básníka, který tak cituplně sděloval
svými dokonalými rýmy pocity, vztah i stesk po rodišti na Volyni a
radost a naději na bezpečný život ve své pravé české vlasti v básni
„Kde domov můj. Také básně „Co čas neodvál“ od našeho básníka
Jaroslava Honse tak dobře podpořila v textu vzpomínky a vjemové
rozpořování krajanů při oslavě 65. výročí reemigrace volyňských
Čechů.

Je to celé krásné čtení, kde nalézáme nejen všechny informace o
dění v našem regionu, ale mnohé jsou rozšířeny o poznatky kon-
krétnější, které autorka díky svému velkému zájmu o vědění a obě-
tavosti mohla čtenářům poskytnout. Nejsm schopna, ani kompet-
entní hodnotit všechno v té knize, co mne zaujalo, ale věřím, že
bude vždy se zájmem čtena a stane se důležitým historickým do-
kumentem naší volyňské literární činnosti. V. Suchopárová

Evžen Topinka *15. 11. 1941–† 12. 6. 2011 *dokončení*

Druhou oblastí jeho zájmu se stala historie českého osadnictví
na západní Ukrajině a vývoj česko-ukrajinských styků. Už v roce
1990 byl spoluzakladatelem obnovené České besedy, nejstaršího
spolku krajanů na Ukrajině. Od roku 1996 až do své smrti byl před-
sedou České besedy a svou funkci vykonával s tak mimořádným
nasazením, že navzdory nepříteli příznivým ekonomickým a někdy
i politickým podmínkám oné doby se česká spolková činnost ve
Lvově úspěšně rozvíjela. Projevil se jako velmi schopný organizá-
tor a stál v pozadí mnoha akcí, jež svým významem někdy značně
přesahovaly regionální rozměr a pomáhaly zlepšovat úroveň čes-

ko-ukrajinských vztahů. Vzpomínkové akce k výročí slavných
osobností obvykle doprovázela instalace pamětních desek, vědecké
konference i široká publikační činnost. Z iniciativy České besedy
vznikla např. pamětní deska připomínající někdejšího rektora Kar-
lovy univerzity a ministra zdravotnictví rakouské vlády profesora
Ivana Horbačevského, světově proslulého biochemika, umístěná ve
vstupní hale děkanátu 1. Lékařské fakulty UK v Praze, další deska
byla umístěna ve Lvově. Jedna z ulic Lvova nese jméno prezidenta
Masaryka, stejně jako blízka škola, před níž byl instalován Masary-
kův pomník. Jiná Lvovská ulice byla pojmenována po významném
českém etnografu Františku Řehořovi, který zde často pobýval.
Nelze opomenout ani pamětní kámen věnovaný Čechům – zakla-
datelům obce Komorovka, nebo sochu Josefa Švejka v památném
Felštýnu (dnes Skelivka v Starosamborském okrese), kde Švejk
padl omylem do rakouského zajetí, a další dvě Švejkovy sochy ve
Lvově. Kromě vědeckých konferencí a seminářů zaměřených na
osobnosti Ivana Horbačevského a T. G. Masaryka či na 140. výročí
založení České besedy lze připomenout i mnohé významné kul-
turní akce, např. koncert věnovaný 250. výročí narození českého
barokního skladatele Františka Vincence Kramáře-Krommery, kde
o něm zasvěceně promluvil právě Evžen Topinka. Koncert se konal
v roce 2009 ve Lvovském kostele sv. Lazara, známém svou vynika-
jící akustikou, vystoupili na něm přední ukrajinští umělci a stal se
mimořádnou kulturní událostí. Stejně výrazný tvůrčí vklad měla i
Topinkova činnost publikační a zvláště ediční. Vedl tým zpracova-
telů užitečné biografické příručky Češi v Haliči (Чехи в Галичині,
Львів 1998), do níž sám napsal mnoho hesel. Další životopisná
témata rozpracoval ve studii Češi ve vojenských formacích Ukra-
jinských Sičových střelců a Ukrajinské Haličské armády (Чехи у
військових формуваннях Українських Січових Стрільців та
Української Галицької Армії, Проблеми слов'язнавства
2002, вип. 52), nebo ve studii Čeští vojenská hudebníci v Haliči,
kteřou lze dosud najít na webových stránkách Velvyslanectví ČR v
Kyjevě. Počínem trvalé hodnoty bylo vydání všech zásadních do-
kumentů k předválečné spolkové činnosti Čechů ve Lvově Archiv
spolku Česká beseda ve Lvově (1867-1936)/Архів товариства
„Ческа беседа“ у Львові (1867-1937), Львів 2007.

Pod Topinkovým vedením vyšel i první díl Sborníku statí a do-
kumentů k dějinám česko-haličských vztahů (Збірник статей та
документів до історії чесько-галицьких стосунків, Львів 2007),
do nějž napsal čtyři ze šesti zde publikovaných studií. Zabýval se
v nich zvláště osobností etnografa Františka Řehoře a publikoval
obsáhlý výbor z jeho korespondence s ukrajinským etnografem
Volodymyrem Suchevyčem; je zde i ukrajinská verze jeho studie o
českých vojenských hudebnících v Haliči. Jen několik týdnů před
svou smrtí představil ve Lvově svou poslední práci Tomáš Masaryk
a Ukrajinci (Томаш Масарик і українці, Львів 2011), jež obsahu-
je přes dvě stě dokumentů – dopisů, memorand, žádostí aj., které
před válkou zaslali Masarykovi ukrajinští představitelé. Dokládá to
Topinkův soustavný zájem o Masarykův odkaz, vždyt z jeho ini-
ciativy vyšly poprvé v roce 2002 v ukrajinštině i Čapkovy Hovory
s TGM, byť ve zkrácené podobě (úplný překlad vyšel až letos). Po
léta úporně avšak marně nabádal, aby se Masarykovi projevila úcta
postavením důstojného pomníku v hlavním městě Ukrajiny.

Kdo měl to štěstí a poznal se s Evženem zblízka, jistě potvrdí ten
nejdůležitější rozměr jeho osobnosti, který teď nejčastěji zaznívá ve
zprávách o konci jeho životní poutě: výjimečnost jeho vlastností.
Objevují se zde slova jako erudice, skromnost, síla charakteru, šle-
chetnost, rozhodnost, pečlivost, odpovědnost, elegancie, dobrota a
láska k práci. Byl to prý okouzlivý člověk a skutečně uměl i kouzlit
s kyvadélkem na niti, s nímž předpovídal budoucnost a zjišťoval
skryté choroby. Rád jsem mu vozil odbornou literaturu k tomuto
tématu a špatně tajil přátelské posměšky, které on velkoryse pře-
hlížel. Ztratil jsem totiž důvěru ke kyvadélku hned poté, co se po-
chvalně vyjádřilo o úrovni mých znalostí jistého cizího jazyka, vím
o tom své. Neměl jsem však důvod o něm pochybovat, když Evže-
novi předpovídalo dlouhý a zdravý život. Bohužel, i tentokrát se
spletlo. Smrt jej prý zastihla cestou do kostela svatého Michala na
první ze Zelených svátků, jak ve Lvově říkají svátkům svatodušním,
dopoledne 12. 6. 2011. Byl pochován 15. 6. 2011 na Lyčakivském
hřbitově ve Lvově. Čest jeho památce. Mečislav Borák

Setkání bývalých žáků českých škol na Volyni v Žatci

Dne 14. června 2013 se konalo v Žatci tradiční setkání žáků čes-
kých škol na Volyni, které zahájila bývalá žačka zdolbunovské ško-
ly, Jiřina Kačerová-Tomášová. Přivítala přítomné, zavzpomínala na
žáky a učitele této školy a předala slovo žákovi rovenské školy Jiřímu
Borčovi, který rovněž přednesl vzpomínku na tuto školu.

Za školu v Omelanštině uvedl hezké vzpomínky pan Aněl. Náš
host, pan Josef Řepík z Prahy, nás informoval o spolupráci s Lidic-
kým muzeem, kde bude také výstava o tragédii v Českém Malíně
13. července ve 1943. roce. Paní Mgr. Finkusová informovala o
zájezdu který organizuje na Volyn, kde se také na hřbitově v Malíně
koná vzpomínka na tuto tragédii.

Minutou ticha jsme uctili památku žáka zdolbunovské školy Ing. Miroslava Rampase, který právě v tento den zemřel a památku žáka rovenské školy Vladimíra Pilaře, kterého pohřeb se také konal v tento den v Žatci.

Po obědě následovalo popovídání s přáteli a všichni si přáli, abychom se ve zdraví v příštím roce opět sešli. *J. Kačerová J. Vinšová*

Setkání členů SČVP regionu Domažlice

Rok utekl jako voda. Tehdy tomu bylo 65 roků od doby návratu volyňských Čechů do své vysněné vlasti, ČSR. Ten letošní rok se dvěma šestkami vedle sebe se mně jeví stejně krásným, jako ten předchozí. Krásné je přeče žít a radovat se z každého vzácného okamžiku nového dne.

Na tehdejším okrese Horšovský Týn, v roce 1948 založil Jan Pospíšil soubor Šumavan a 20 jeho členů šířilo umění volyňských Čechů nejen po kraji Plzeňském, ale i na mnoha jiných místech v ČSR. Mnoho z nich již odešlo na věčnost. Zůstal Boris Červenka, a z těch, kteří se na Volyni narodili se přidali, Vladimír Ledvina, Slavomír Lokvenc, Zdena Ledvinová, Marie Malá, Rostislav Holoubek a k nim i narození v ČSR po válce, Miluška Chocholatá, Jiří Malý i Pavlína Havlíčková.

V roce loňském šlo o skromnou premiéru a v tom roce letošním o hodinový recitál s devíti písněmi, šesti úryvky básní a dvěma povídkami. Mezi české písně z Volyně, Jak teskno u srdce, Praha je překrásné město, Krásná pasačka a Ku Praze je cesta dlouhá, jsme zařadili dvě písně z Moravy, Roste drobná jatelinka, Morava krásná zem a nezapomněli jsme ani na píseň z Chodska, Já se dycy vohlídám, kterou jsme se snažili zazpívat v původním nářečí, chodské bulačině. Do repertoáru jsme zařadili také národní ukrajinskou píseň, Rozprajahajte chlopci koni s novou melodií, jak jsme se ji naučili podle internetu, a mohu uvést, že měla veliký ohlas. Historické informace začleněné do pásma básní a písní se staly pro všechny přítomné velmi přitažlivým doplňkem.

Počasí dne 18. května bylo pěkné, sešlo se nás mnohem více než v roce 2012. Někteří přišli po prvé, ale jistě ne naposledy. Potěšitelné je, že s sebou přivedli i svoje děti. Také mezi nás přišel i ředitel Meclovské zemědělské akciové společnosti, pan Ing. Jaroslav Hána. Váží si volyňských Čechů, byť rodově pochází z Draženova, všech, kteří se stali průkopníky zemědělské velkovýroby v Jednotných zemědělských družstvech od roku 1950 a mnozí z jejich druhé a třetí generace do dnešní doby na významných postech řízení v akciové společnosti pracují. Spokojeni jsme se rozcházeli do svých domovů, nasyceni kulturním programem, historickými informacemi i dobrotami na stolech.

Za úspěšný průběh, předsedovi SČVP regionu Domažlice, všem účinkujícím, našim ženám v roli hostesek, i všem přítomným náleží poděkování. A naše přání na závěr. Setkat se znovu v plném počtu a v dobré náladě, za rok. *Lokslav*

Rodinná sešlost

Jak se zdá, tak se setkáními před létem roztrhl pytel. V Lovosicích se dne 15. 6. 2013 podruhé sešli příslušníci rodiny Sazečků z Mirotína a Českého Hájce. Vlivem povodní byla účast slabší, zato byli přítomní odměnění Kronikou rodu, včetně kompletního rodokmenu o 15ti generacích na DVD, které za 4 roky bádání zkompletovali Petr s Lubomírem. Jako vždy, i při těchto setkáních, se hodně hovořilo o Volyni a přítomna byla i jedna příbuzná, která na tento rodinný sraz za námi přijela až ze Zdolbunova. Vzniká tak hezká tradice, ve které budeme dále pokračovat! *L. Sazeček*

Tradiční setkání Kupičováků v Krásném Dvoře

Jako každoročně se Kupičováci a jejich přátelé sešli 11. května v Krásném Dvoře, aby uctili památku svých padlých u jejich pomníku a po roce opět vzájemně pobesedovali.

Setkání za účasti více než sedmdesáti účastníků bylo tradičně zahájeno ekumenickou bohoslužbou za účasti duchovních katolické, evangelické a pravoslavné církve. Potom následovala pietní slavnost u pomníku padlých za účasti vojáků žatecké posádky, kteří stáli čestnou stráž, pokládali k pomníku věnce a troubili slavnostní fanfáry. Shromáždění pozdravil starosta Krásného Dvora pan Kuna, pak byl krátký projev, ve kterém jsme si připomněli události roku 1943, které byly pro Kupičov velmi dramatické. Banderovci ho totiž několikrát dobývali, jednou i pomocí tanku, ale Kupičov se za účasti polských příslušníků 27. divize AK vždy ubránil. Všichni dospělí muži i starší chlapci drželi neustálou stráž. Dokonce i my děti jsme to prožívaly velmi dramaticky, a tak i po 70 letech bylo na co vzpomínat.

Slavnost u pomníku byla zakončena čestnými salvami a státní hymnou a potom jsme se odebrali do školní jídelny na chutný oběd, který nám každoročně připravují ve svém volném čase školní kuchařky. Následovala volná beseda se vzpomínáním i vzájemným sdělováním novinek, které se udály od minulého setkání.

Miloslava Žáková

Setkání rodáků z Hulče

Dne 1. 6. se uskutečnilo již 20. setkání rodáků z obce Huleč Česká. Účast byla hojná, sešlo se nás celkem 64, i když rodilých Hulečáků bylo 22. Jezdí k nám jejich děti, vnuci, ale přijíždějí i ti, kteří se narodili ve vedlejších vesnicích. Naše setkání se účastnila i delegace Hulče Ukrajinské. Byli tam zástupci samosprávy i okresních institucí jak z Ukrajiny, tak i z Polska. V současné době existuje přeshraniční spolupráce mezi Hulečáky kteří přesídlili z Ukrajiny do Čech, do Polska a současných obyvatel Hulče.

Společně jsme si připomněli historii naší obce a hosté byli informováni o současnosti. Naše obec byla založena v r. 1871. Čeští přistěhovalci, jak je všeobecně známo, byli velkým přínosem pro volyňskou oblast, jak po stránce hospodářské, tak i kulturní. Pěstovalo se obilí, zakládaly se chmelnice. Rozvíjel se bohatý kulturní a společenský život. Hrál se divadlo, měli jsme kapelu a chloubou byl i hasičský sbor! Slavnou historií má hasičský praporek. Po reemigraci byl v péči praporečnicka Josefa Pařeze a v 70. letech byl předán do hasičského muzea v Přibyslavi.

Když byl v Hulči dostaven kulturní dům (říkali jsme mu Klub) začal se velmi intenzivně rozvíjet kulturní a společenský život. Přestěhovala se tam i pošta, knihovna, úřadoval tam starosta, zkoušeli divadelníci, cvičili Sokolové, nacvičovali muzikanti a pořádaly se zde velké plesy v zimě a zábavy v létě. Bohužel, dnes jsou ceny jiné hodnoty, než které jsme uznávali my.

A i tak přes mnoho životních útrap, prožitých na Volyni, velice rádi vzpomínáme na dobu minulou. Byla to doba poklidná, všechno mělo svůj řád. V rodinách žilo několik generací, nebyly domovy důchodců, staří lidé dožívali obklopeni svými blízkými.

Vždyť i naše zvyky a obyčeje byly neobyčejně krásné. Byl čas zajít v neděli na bohoslužbu, oslavit pouť i posvěcení, na Velikonoce se světily mazance a na Vánoce chodili koledovat ukrajinští koledníci, kteří vždycky rozsvítili před okny velkou vánoční hvězdu. Nutno vzpomenout, že my, narození na Ukrajině stále zůstáváme Volyňáky. Vaříme boršč, hřečanou kaši, venyngret a doma zapomínáme másto deštníku zontik.

A ještě jedna nostalgická vzpomínka nakonec. Myslím, že každý z nás by se ještě rád chtěl proběhnout, třeba i bosky, pěšinou od Burešů ke hřbitovu, vykoupat se v „Sážavce“ u Cilců, nebo se pustit po dráze ke mlýnu kde byla vždy krásně teplá voda na koupání!

A tak jsme si slíbili - za rok na shledanou! *Emilie Šimánková*

RODINA KATYŠEVCEVOVA

V městečku Verba v okrese Dubno na Volyni jsme žili v letech 1932-1943. Můj otec byl tajemník obce, sestra mé matky pracovala v úctárně a její bratr jako zemědělský instruktor. Žili zde lidé čtyř národů a tří náboženství: Poláci, Češi, Židé a Ukrajinci. Obecné platí, že žili ve shodě, ale soutěžili v práci v úřadech, obchodu, řemeslech, na pile a železnici.

Z třiceti českých rodin byl nejbohatší p. Ledvina, který měl elektrický generátor a z každé žárovky bral poplatek čtyři zloté za měsíc. Kromě toho měl louky a strojně těžil rašelinu, k tomu nový dům, zahradu, ovocný sad a pole. Češi, Josef Bureš a Janík, měli nejlepší obchody a Vávra měl lepší pekárnu než byla ta židovská. Jediný sál s hledištěm ve městě, s pivnicí, kulečnickem a hrací skříní vlastnil p. Parpel. Pivnic bylo více - ještě Jugliczkova a Frankova. Ta poslední měla místo kulečnicku kuželník, kde se hrálo o pivo. Majitelem hostince naproti městské radě byl p. Somol.

Nejlépe si pamatuji, kromě sousedů Vyhliďalových a Prokūpkových, rodinu Katyševcevových, ve které otec byl Rus a matka Češka, jejich dům a zámečnická dílna byly na začátku Křemenecké ulice. Pamatuji si je hlavně proto, že měl půjčovnu jízdních kol, kterou jsme využívali s mým bratrem Januszem. Jízdní kola kupoval za velkoobchodní ceny ve Lvově, se kterým bylo železniční spojení.

Nebyl ve městečku a možná v gmině (okrese) muž vyšší a lépe stavěný než Ivan Katyševcev - hlava rodiny, který se narodil v roce 1893. Vím, ačkoli to nepamatuji, že byl starostou v české vesnici Sofijevce. Zapamatoval jsem si ho, protože jsem ho často vidával v uniformě - byl velitelem dobrovolných hasičů. Býval přítomen spolu s hasiči a jejich praporem na polských státních slavnostech. Proto je na mnoha fotografiích v našem rodinném albu. Často hovořili s mým otcem, tajemníkem obce, a tetou Zofíí Fedorowicz,

velitelkou „Samarytánek“, které se také cvičily při hašení požárů. Byl také členem delegace naší obce Verba, která vezla prst na mohyly maršálka Józefa Piłsudského do Krakova.

Málo si pamatují paní Katyševcovou, manželku a matku, ale pochopitelně dobře jejich dcery Helenu a Zinu a syna Mikuláše. Helena zvaná „Lola“, o rok starší než já, narozená v roce 1924, v základní škole byla o dvě třídy výše. V roce 1937 absolvovala sedmitřídní Veřejnou obecnou školu ve Verbě, potom se stala jednou z deseti „Samarytánek“, což dokumentují obrázky. Zina zase byla o rok mladší než já, ve škole o třídu níže, velmi dobře se učila. Podle učitelky Michaliny Ostrowské soutěžila o první místo ve třídě s Ukrajincem Humenjukem a s Mirkem Ledvinou.

Během polsko-německé války hitlerovské jednotky udeřily ze Slovenska. Dne 12. 9. 1939 obsadily Lvov, o dva dny později byl první nálet Luftwaffe na železniční stanici ve Verbě, bombardéry shodily několik bomb, nepůsobily velké škody, ale panika mezi lidmi byla veliká. Lidé ve velkém počtu začali opouštět město ve strachu z dalšího útoku ze vzduchu. Začalo období „bezvzládí“, kdy jeden stát přestal pracovat a nový ještě nefungoval. Do města se stěhovali zloději - „drancovníci“ ze sousední vesnice Stolbiec. Ozbrojeni sekerami, s pytlí, rabovali obchody a majetek občanů v jejich domech. Hrozilo lynčování státnímu policejnímu veliteli náčelníku Bukowskému, přesto zůstal pevný a odmítl v rozporu s instrukcí nadřízených orgánů z Dubna „řádně předat úřad sovětských vládcům“. Velitel hasičů (OSP) Ivan Katyševcev s podrženy mi hasiči zabránili loupežím a rabování ve městě.

Zbigniew Wojcieszek pokr.

----- Naši jubilanti

reg. Broumov: V září oslaví 60 let Věra Gajdošová z Rožmitálu u Broumova. Přejeme pevné zdraví a štěstí do dalších let. *A. Stejskal*
reg. Cheb: V srpnu 60 let Libuše Charvátová z Volkova, nyní Fr. Lázně; 65 let Věra Kováčová z Volkova, nyní v Aši; 81 let Rostislav Kozák ze Sofievky, nyní v Chebu; 86 let Vladimír Slevinský z Cervkisek, nyní v Novém Kosteletě.

Zdraví a životní pohodu za region přeje *Libuše Pancířová*
reg. Litoměřice: V září oslaví 65 let Miluše Petráková z Mírotína, bytem M. Žernoseky; 65 let Mgr. Jaroslava Láchova z Litoměřic; 80 let Emilie Zajícová z Nadčic, bytem Uštěk; 82 let Věra Picurová z Mírohoště, bytem Liběšice; 85 let Irena Twarda z Rovna, bytem Litoměřice; 87 let Jaroslav Opočenský z Boratína, bytem Horní Řepčice; 88 let Václav Kuchynka ze Zavidova Č., bytem Polepy; 89 let Růžena Stehlíková z Novostavců, bytem Čížkovice; 90 let Anna Vokráčková z Mírohoště, bytem Soběnice. Jubilantům blahopřejeme *Daniela Zelenková*, jednatelka reg. Litoměřice

reg. Mohelnice: V měsíci červnu oslavila 75 let Ing. Olga Došlová z Chomoutu, bytem Bohdaneč. V srpnu oslavila 85 let Anna Linhartová z Hrušvice, bytem Mohelnice. Jubilantkám přejeme do dalších let zdraví, štěstí a životní pohody. *Za reg. Machovská*
reg. Moravskoslezský: V září oslaví 81 let Jiří Kabát z Martinovky, bytem Bílovec; 81 let Nina Stehlíková z Hončarky, bytem Šenov u N. Jičína; 82 let Emilie Najmonová z Hubína Českého, bytem Suchdol n/O a 86 let Emilie Machovská z Lipjan, bytem Fulnek.

Jubilantům přejeme vše nejlepší, do dalších let hodně zdraví a životní pohodu.

Za region *Dr. Vladimír Samec* - předs. a *Marie Saitlová* - taj.
reg. Praha: V červenci oslavila 95 let Kubešová Libuše z Kijeva, nyní Praha-1; 92 let Anděl Bohuslav z Novin Českých, nyní Praha-9; 89 let PhDr. Roubíčková Alla z Rovna, nyní Praha-10; 88 let Vrbová Janina z Lucku, nyní Praha-4; 86 let Vránová Vlasta z Ládkovy, nyní Mimoň a 84 let Štefl Václav z Kněhynky, nyní Praha-5. V srpnu oslavil 85 let Ing. Kindl Josef z Buderáže, nyní Praha-4; 65 let Hlaváček Václav z Medlova, nyní Velká Bystrice. V září oslaví 89 let Ing. Masopust Miloslav ze Straklova Českého, nyní Praha-5; 84 let Holubová Věra z Umáně, nyní Praha-7; 81 let Cuhrová Marie z Michalovky, nyní Praha-9; 81 let Doležalová Emilie z Bojarky, nyní Praha-10; 80 let Focherová Jiřina z Mírotína, nyní Praha-5; 80 let Maroušová Anna ze Zdobunova, nyní Praha-9. Všem jubilantům blahopřejeme a do dalších let přejeme

hodně zdraví, štěstí a pohodu. Za pražský region *Miluše Průšová*
region Šumperk: V červenci oslavili: 85 let Rostislav Schovánek z Podlisek, nyní Velké Losiny; 81 let Lidie Purová Beštová ze Straklova Českého, nyní Šumperk; 75 let Anna Fogtová z Frankova, nyní Šumperk; 75 let MUDr. Jiří Zahradník z Novostavců, nyní Libina. V srpnu oslavili: 93 let Marie Dedeciusová Křivková z Novostavců, nyní Libina; 85 let Bohuslav Najman z Krasilna, nyní Rapotín; 75 let Jiří Klaban z Novostavců, nyní Velké Losiny; 75 let Eliška Krobotová Šalamounová z Frankovštiny, nyní Rapotín; 75 Jiřina Nétková Ledvinová z Terešova, nyní Šumperk. V září oslaví: 89 let Alžběta Kyselová z Lijan, nyní Oskava; 80 let Marie Divišová Linková z Krupě, nyní Šumperk; 70 let Alena Trčková Brendecká z Novin Českých, nyní Vikýřovice. Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, spokojenost. Za region *Jiřina Žáková*

region Tachov: V dubnu oslavili 82 let Naděžda Dědová z Olšanky, nyní Jemnice; 60 let Jiřina Hrubá z Lomničky. V květnu 86 let Anna Glozová z Olšanky, nyní Tachov; 86 let Vladimír Koutný ze Sokolova, nyní Tachov. V červenci 88 let Lidie Ganajová z Čudnova, nyní Stříbro. V srpnu 82 let Miloslava Vanická z Antonovky, nyní Tachov; 75 let Libuše Libalová z Antonovky, nyní Tachov; 75 let Jiřina Pulerová z Nižné Hořovně, nyní Tachov. V září oslaví 88 let Irena Matasová z Vysoké České, nyní Tachov. Všechno nejlepší, hodně zdraví a štěstí přeje za region *Zdeňka Košarová*

Vzpomínka - Josef Rejzek

Za krátkou dobu, dne 17. 9. 1913, by se dožil 100 let! Člověk, který se nemalou měrou podílel na osvobozovacích bojích v jednotce generála Svobody.

Předtím si ovšem musel projít genezí, kterou si jistě nepřál. Dne 15. 5. 1941 byl povolán do vojenského pracovního tábora, rozumně k výkonu prezenční vojenské služby v Rudé armádě. Tam za nelidských podmínek (část i na Sibiři) vydržel až do 10. 2. 1943. Vše se mu změnilo když požádal o převedení do tehdy čerstvě vzniklé čs. jednotky.

Nastoupil do ní dne 23. 2. 1942 a druhý den složil přísahu. Po absolvování poddůstojnické školy nastoupil přímo do bojových akcí. Jejich výčet je hodně dlouhý, ale ty hlavní jsou: Sokolov, Bílá Cerkev a končí až Duklou. V Žatci při demobilizaci skončil v hodnosti majora. Za tuto svou válečnou aktivitu obdržel celou řadu ocenění, jak vojenských tak státních.

Po válce se ale, tak jako mnozí volynáci, „neosvědčil“! Zejména při zakládání JZD, kdy prostě přirozeně ze zkušeností získaných na Volyni toto chápal jako cestu zpátky. Přesto, že byl v té době stíhán StB byl ještě i v pozdější době několikrát vyznamenán za svou válečnou činnost.

Chtěli jsme Vám tak trochu připomenout tohoto významného rodáka z Malované. Kdo jste ho znali, vzpomeňte si. Děkujeme. *red.*

Naše řady opustili

reg. Litoměřice: Odešel Sochorův tankový samopalník pplk. v.v. Vladislav Opočenský ve věku 91 let, posledně bytem v Chotíněvsi. Byl dlouholetým předsedou ČSLO v Chotíněvsi a dlouholetým členem výboru SČVP regionu Litoměřice. Do československé armády nastoupil v březnu 1944 v Rovně na Ukrajině. Zúčastnil se bojů: Dukla, Machnůvka, Barvíněk, Teodorůvka, Kóta 534, Hyrova hora, Tylava, Vyšný a Nižný Komárník, Pověstná hora, Obsár Čierťažík, 579. Později Hroudova, Krajná Polana, Ladomirová, Svidník. Dále pak za Ondavou na Slovensku, Štrba pod Tatrami, Liptovský Mikuláš, Vrútky, Ružomberok. Měl těžká zranění na obou rukách. Po ošetření byl dopraven do nemocnice v Ružomberku, kde byl až do konce války.

Upřímnou soustrast pozůstalým věnují *Václav Kuchynka*, předseda ČSBO a *Josef Kozák*, předseda SČVP, regionu Litoměřice

region Moravskoslezský: V červnu zemřel ve svých 70ti letech pan Slavomír Juha. Pocházel z Kněhynek a trvale žil v Novém Jičíně-Louče.

Soustrast vyjadřují *Dr. Vladimír Samec* - předseda a *Marie Saitlová* - tajemnice

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československé obchodní banky a.s., Poštovní spořitelna, Roztylská 1, 225 95 Praha. Dary můžete posílat na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, mobil: 728 351 726, mail: m.necasova@seznam.cz. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárců a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu hospodářky. Děkujeme!

Tiráž: Vydává „Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel“ pro potřebu svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají autoři příspěvků. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Lubomír Sazeček. Příspěvky nejsou honorované, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do konce každého měsíce na adr.: Lubomír Sazeček, Stamicova 288/3, 623 00 Brno, nebo e-mailovou adresu: sazecek@email.cz, tel.: Vodafone: 776 310 958, O2: 723 520 715. Podávání zásilek povoleno Česká pošta, a.s. odštěpným závodem Praha č.j. nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Stránky Sdružení vlastníků pozemků: www.vpnvos.cz, Stránky SČVP: www.scvp.eu, **Toto číslo vyšlo 23. 08. 2013**